

Kaayinamonk Wiitaatisiimitiwin Maamiinonikewin Onaahkonikewin

Tahso Ahki Pimanohkiiwi Tipacimoowin

Kaakii Oshihtooc

MANITOBA INDIGENOUS AND NORTHERN RELATIONS

Pinaahkwewikiisihs 2018

Kihkinawaaci Tipaacimoowin: Kaayinamonk Wiitaatsiimitowin Maamiinonikewinink omaa Manitoba

Manitoba Indigenous and Northern Relations ominwentaan nihswaa kaa pipakitinank Kaa inamonk Wiitaatsiimitowin Maamiinonike winink Tahso Ahki Pimanohkiiwi Tipaacimoo win. Nonkom kaa ahkiiwahnk tashincikaate the Truth and Reconciliation Commission of Canada shaankahsomitana niwishaap kanoci kewinan citoocikaatekin, ekakwe miinwahci kaatek ishkooniwin kaakii ishi kici macipicikemakahk miina ciwinci wicihiwe makahk Canada owiitaatsiimitowin maamiinonikewin. Manitoba okimaa inaaci mo kaakii tootank niishwayek 'Nakacikewin' miina 'wiitaatsiimitowin maamiinonikewin,' kaakii pakitinank TRC ishkwaa yaac otipaaci mowin, *Honouring the Truth, Reconciling for the Future: Summary of the Final Report of the Truth and Reconciliation Commission of Canada.*

Nakacikewinini Manitoba okimaa mii imaa kaa kakwe maamiinonank paahpahkaan kaa ishinaakwaninik owiicihikoowininiin Anishini niwan miina wemitikooshiwan minsiwe kaa ishi wiicihaac opimiwicikewinink. Ninkii wiita nohkiimaamin mihshiin wiicihiwewinan kaa pimiwitoowaac miina onahcikewinank ci kano cikaatekin kaashi paahpanihsekin wiicihiwewinan apinoonciishihshikaank, ishkooniwin ink, ishi kiishwewinink miina inaatsiwinink, miina minoyaawinink miina onahkonikewi minohsewin.

Kaa maamiinwahcikaatek wiitaatsiimitiwin naakwan kaa anohkaataamaank cimino wiicii witiwaac anishininiwak miina wemihtikooshi wak, miina peshikwan kahkina awiya citoota winc pimaatsiwinink. Manitoba okimaa, ewii tanohkiimaac mishiin onahcikewinan, okii maatanohkaataanaawaa maamiinwahcikewin TRC kaakii ihkitooc ciyanohkaatenik.

Niikaan inaapinaaniwank, kaa pimanohkaa tank Manitoba okimaa wiitatsiimitiwinini oka ani wiicihikon keni niikaan ahtooc miina keni anohkaatank ihimaa Manitoba. Nintookimaa wininaan pakitinitiso ciwiitanohkiimaac anishi niniwan ohowe onci ciyani kaakwayahkoshi maac kaawii winahcikaatek Wiitatsiimitiwin keyishinaakwahk Ontario ahkiink.

Kaakii pi ishihsek

June 2, 2015 the Truth and Reconciliation Commission of Canada (TRC) okii pakitinaan otipaacimoowin, *Honouring the Truth, Reconciling for the Future: Summary of the Final Report of the Truth and Reconciliation Commission of Canada*, kaye shaankahso mi tana niuwishaap kanooniwewinan ke tootami waac Okimaawinak, ayamihewikamikoon, on ahcikewinak, miina kahkina Canada kaa oncii waac. Minsiwe okii pakitinaan otipaacimoo win December 15, 2015.

March 2016 Manitoba okimaa okii shaapo naan Kaayinamonk Wiitaatsiimitowin Maamiinonikewinink Onaahkonikewin, kah kina okii wiिकाapawiihtaakoon wiिकimaan Okimaawikamikoonk. Onaahkonikewin inah te Okimaa wiitaatsiimitiwini ewii anohkaa tank, ciyani tootank TRC kaashi kanoonikooc miina Minsiwe Ahkiink Okimaan kaakii kanoo taminic Anishininiwan omashkawisiwini niin (UNDRIP).

Kaashi nihsitohtamaank maamiinwahcikewin kaa icikaatek cipimanohkaatek miina cipimiwi cikaatek mino wiiciiwitiwin Anishininihkaank miina Wemihtikooshihkaank, ciwincihsek tep akenimitiwini, ciwiिकाapawiiिकाatekin kete nahkomitiwinan, cikanooिकाatek kiikewin, miina ciwishihcikaatek nawac kekitimaakeni miwemakahk pimaatsiwin. Kaa kwayahkoshi mikoc Okimaa kaa wiitaatsiimitiwinihkec otaapacihtoon kihtenimiwewin, naasihkaake win, nihsitohtamaawin miina wahkawiiwin ihiwe kaa ishipiihikaate:

Kihtenimiwewin: Wiitaatsiimitiwini Maamiinwahcikewin inahte cikihtenimintwaa Anishininiwak miina kaashi paahpeshikowaac. Cikihteniminc kaa icikaa tek cikihteniminc aweneniwic miina otaanaa nk opiinaatsiwin miina otishikiishwewiniwaa, otinaatsiwiniwaa, otishihcikewiniwa miina otoonaahkonikewiniwaa.

Naasihkaakewin: Wiitaatsiwin Maamiinwahcikewin onciima kan Anishinini kaa Naasihkawinc otinentamo win cipakitinank.

Nihsitohtamoowin: Wiitaatsiimitiwini Maamiinwahcikewin onci mashkawisiimakan tepwe kaa kakwe nihsitoh cikaatek kaakii piishihsek miina nonkom kaa shi wiiciiwitiwaaac Anishininiwak miina Wemih tikooshikwak, miina opakohsenimoowiniwaa kaye kaa ishi kakwe tepinikewaac Anishininiwak.

Wahkawiiwin: Wiitaatsiimitiwini Maamiinwahcikewin wiicih cikaate kwayahk kaa kanootek miina keshi wii cihiwemakahk nonkom miina niikaan Anishinini keshi wiiciwaaac Wemihtikooshi wan.

Manitoba kaa anohkaatan Wiitatisiimitiwini ni maawac okanawaapantaan weshkac mish tahi kaapi macisahiwemakahk otishkooniik kaakii maamaaciipahintwaa miina ciyanohkaa naac Anishiniwan cimino wiiciiwaanic We miltikooshiwan ohomaa Manitoba. TRC otan ohkiiwiniwaa miina otishkooniik otipaacimoo winiwaa kii kihci wiicihiwemakanoon ekii aanci wepahikemakan. Aasha weshkac Mani toba Maamiinwahcikewinini otoonci pi anoh kaataan, kaapi mino wiicihiwemakahkin oki maawinikaank, ciwiitanohkiiminc Anishinini, Aapihta okosihsaanak miina kotakiyak Anishi niniwak, miina wiitanohkiimitiwink Anishini ni onahcikewinan miina Okimaawinihkaank.

Kaayinamonk Wiitaatisiimitowin Maamiinwahcikewinink Onaahkonikewin on ci onahcikaate kanawencikewin miina kewin ci naanaakacicikaatenik okimaawin otashota maakewin cimosenik, kaye tash kaakii too tank kaakii naasihkawaac Anishiniwan wii taatisiimitiwini onci. Kaa inahsinc onaahko nikewinink onci, Manitoba Indigenous and Northern Relations tahso ahki tipaacimo aan ehpiihciinic Okimaan wiitaatisiimitiwini kaa anohkaataminic. Minsiwe ohomaa tipaaci moowinink, naakwan mamaw papamisiikan cikewin ekii ayaak mishiinwayek kaakiishi wii tanohkiimitinaaniwahk Manitoba Okimaa miina Anishiniwak kaye onahcikewinak, ekwa miina pahkaan awiyak kaashi waawiitanohkii mitiwaac ehanohkaatamiwaac Wiitaatisimiti winini ohomaa Manitoba. Taapishkooc TRC kaa ihkitoc, mamaw ciishi otaahpinikaatek papaamisiihkancikewin antawentaakwan kii shpin maamiinwahcikewin cikii miinwahtooc otaanaank mamaaniwinan, cikiikec, miina ci aniishaaniwank nehke wiitaatisiimitiwini kaa piminishahamiwaac.

Masinahikan Ishinihkaacikewin onci

Ohoma tipaacimoowinink kaa icikaatek, 'Anishinini miina Anishininiwak' kaa inintwaa kahkina nishtam kaakii pipimaatisiwaac North America miina omishoomisiwaan, iki weniwak kaye: Anishininiwak, Aapihtaawiko sihsaanak, Kihci Kiiwetinoonk Anishininiwak, miina inawemaakanak ekaa naanta kaa ishi kikakimintwaa kaashi nihswewaanakisinic Anishininiwan. Kaa ininc, 'Indigenous' Anish inini piyaahaanci nihkaanaa 'Aboriginal' non komiihke ishinihkaaso, shaakooc naanta okimaa anohkiinaakanak otaapacihtoonaa waa 'Aboriginal' kaashi oshinihkaacikwaac. Kaa ishinihkaanintwaa 'Indigenous nations and Indigenous peoples' maamaw kaa inintwaa, shaakooc ninihsitawinaamin miina niwaapan taamin kaashi pipaahpahkaan aatisiwaac, ishi kiishwewaac, otishihcikewinan miina otahcaa kotepwetamoowininwaa paahpahkaan Anishininiwak.

Ihkitowin, 'Aboriginal' kiyaapic aapacihcikkaa te onaahkonikewinink, awiyak kaa tashimintwaa naanta mashkawisiwinini kaa ayaawaac Kihci Ahkiiwi Masinahikan Onaahkonikewin, 1982, the Constitution Act, 1982. Canada Okihci Ahkiiwi Masinahikan onisitawinawaan nihsin Anishininiwan: Anishininiwak (First Nations kaa inintwaa), Aapihtawikosihsaanak miina Kihci Kiiwetinoonk Anishininiwak. Nis wayekisiwak Anishininiwak weshkac kaapii onciwaac, ewikiishwewiniwaac, epahkaan aatisiwaac miina ewitepwehtamoowiniwaac.

Anishininiwak: Anishininiwak miina ekaa kaa anishininiwaki mintwaa omaa Canada naanta kaa Aapihta okosisaaniwic naanta Kihci Kiiwetinoonk Ani shinini. Mii owe kaakii ishinihkaanintwaa 1970's miishkwac ekaa Indian ekii ininc, mish iin emacihdamiwaac kaa winciimakaninik, mii na kaa wincihsek macencikewin okimaa otoo nahcikan the Indian Act.

Aapihta Okosisaan: Kaa inapatahk section 35 mashkawisiwin, Metis kaa inintwaa pahkaan anishinini, kaa Anishininiwi miskwiiwec miina kaa Wemiti kooshiiwic, otayaanaawaa otinaatisiwiniwaa, miina ishi nisitawentaakosiwak pahkaan ehi shiyaawaac Anishininiwan miina Wemitikoo shiwan kaa winciic. Aapita Okosisaan otenaa ayaawak Aapita Okosisaanak kewiinawaa eh pahkaani ayaawaac, ewihko kapeshiwaac peshikwanoonk nehke miina peshikwan eyi shihcikewaac.

Kihci Kiiwetinoonk Anishininiwak: Anishininiwak kiiwetinoonk Canada, kaa win ciwaac Nunavat, Northwest Territories, Northern Quebec and Northern Labrador. Inu ktitut ishi nikaanaa awiya, kihci kiiwetinoonk ishi kiishwewinink. Kaa peshikoc tash wiin, Inuk inaa.